

Verslag Praktijktafel 'Oh nee, vakantie': Samenwerking met onderwijs in Gent Praktijktafel 31 maart 2017

Omschrijving praktijk:

Brugfiguren in Gent zorgen voor een goede communicatie op school, tussen leerkrachten, leerlingen en ouders, ook kwetsbare of anderstalige ouders die vaak niet vertrouwd zijn met het schoolsysteem. Zij spelen ook een belangrijke rol in het toeleiden van kinderen naar het vrijetijdsaanbod. Ze kennen de gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben vaak persoonlijk. Jeugddienst Gent werkt samen met intermediairen zoals de brugfiguren om het vakantie-aanbod bekend te maken. Voor elke vakantie wordt er een overzicht van het laagdrempelig vakantieaanbod doorgestuurd naar vrijwilligers en professionelen die in nauw contact staan met gezinnen in armoede. Naast de infobalie waar mensen zelf terecht kunnen met al hun vragen over vrijetijd, gaat de jeugddienst ook naar scholen en verenigingen om aan de hand van filmpjes (in verschillende talen) ouders meer inzicht te geven in wat het vakantie-aanbod inhoudt.

Sprekers: Joke Waelput (Jeugddienst Stad Gent) & Ingeborg Lierman (onderwijsontwikkelaar ouderbetrokkenheid en Brede School in het Onderwijscentrum Stad Gent)

Begeleiding: Inge Van De Walle (Demos)

Verslag: Ayfer Donmez, stagiaire Jeugddienst

Deel 1: Praktijk aan het woord

Thema 1: Onbekend is onbemind

Joke werkt in de Jeugddienst van de Stad Gent en heeft als opdracht de participatie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren te bevorderen. Om ouders te informeren heeft de jeugddienst een infobalie over vrijetijd. Maar voor kwetsbare gezinnen is er een aantal jaar geleden een methodiek ontwikkeld met projectsubsidies van de Vlaamse overheid: **'Onbekend is onbemind'**. De bedoeling is om **ouders aan de hand van filmpjes en getuigenissen van ouders, kinderen, begeleiders, maar vooral veel visueel materiaal te**

informereren over het vakantieaanbod. Voor deze methodiek gaat de jeugddienstlangs bij bestaande oudergroepen en naar scholen waar brugfiguren aanwezig zijn (hierbij wordt er samengewerkt met het Onderwijscentrum). De filmpjes zijn in het Nederlands, maar er zijn ook versies met voice-over beschikbaar in het Turks, Slovaaks en Bulgaars. **De filmpjes geven informatie over de verschillende types vakantieaanbod.**

De methodiek start in dialoog met de ouders door gebruik te maken van afbeeldingen. Op die manier wordt er gepolst welk aanbod al dan niet gekend is, welke interesses en vooroordelen de ouders hebben, welke ervaringen ouders hebben met een specifiek aanbod,... De methodiek is heel uitgebreid. Daarom moet de gespreksleider beslissen wat hij/zij al dan niet wil overlopen en bespreken met de ouders. Na de bespreking van de afbeeldingen, wordt er telkens een filmpje getoond van een specifiek aanbod en wordt er kort toegelicht hoe dat aanbod werkt (inschrijvingen, activiteiten, plaats,...). Informatie over de verschillende types vakantieaanbod kan je ook terugvinden in de map van de methodiek. Daarna kunnen de ouders vragen stellen en/of hun bevindingen vertellen zodat er op de reacties ingespeeld kan worden. Achteraf wordt er individueel gekeken welk aanbod interessant kan zijn voor die ouder (o.a. betaalbaar, bereikbaar, ...) en gaan we samen op zoek naar een organisatie die dit aanbiedt. De jeugddienst gaat niet zo ver dat ze inschrijft of afspraken maakt met organisaties. Die rol is eerder weggelegd voor de vertrouwenspersonen/brugfiguren,... die in nauwer contact staan met de ouders.

Thema 2: Overzicht laagdrempelig vakantieaanbod

Voor elke vakantieperiode wordt er vanuit de jeugddienst een overzicht laagdrempelig vakantieaanbod gemaakt met activiteiten die laagdrempelig zijn (bv: sociaal tarief, gratis, voorbehouden plaatsen, activiteiten met de UiTPAS, zonder inschrijvingen...). Dit overzicht wordt doorgestuurd naar **intermediairen** die ouders ondersteunen en hen kunnen toeleiden. Maar ook naar mensen die zich ingeschreven hebben via de link. Dit is een beknopt overzicht, maar je kan wel de belangrijkste zaken zoals prijs, locatie, leeftijd, e.d. terugvinden. Als ze meer informatie willen over het aanbod, moeten ze doorklikken op de links die in het overzicht staan.

Thema 3: De Pretfabriek & -kamjonet

De jeugddienst is gestopt met de Grabbelpaswerking omdat de werking veel te hoogdrempelig was: er moest vooraf ingeschreven worden en er waren zeer weinig plaatsen beschikbaar, er was een duidelijke vraag naar meer aanbod en een laagdrempelige werkwijze. De werking werd omgevormd tot volle dagen **speelpleinwerking** waar kinderen zich niet op voorhand moeten inschrijven maar op de dag zelf kunnen beslissen om mee te doen: de pretfabriek. Er wordt gewerkt met animatoren die een vrijwilligersvergoeding krijgen, de kostprijs wordt bewust laag gehouden en er wordt ook een sociaal tarief gehanteerd. Daarnaast is er het aanbod van de Pretkamjonet die trekt met een heleboel spel materiaal naar buurten waar er weinig/geen aanbod is. Dit aanbod is gratis. Ouders hebben hier de mogelijkheid om bij hun kind te blijven en met hem mee te spelen.

Thema 4: Het brugfigurenproject

Ingeborg werkt bij het Onderwijscentrum Gent (halftijds Brede School, halftijds ouderbetrokkenheid) en heeft 8 jaar als brugfiguur gewerkt. Voor het brugfigurenproject werken ze heel **laagdrempelig** en willen ze de **communicatie tussen de school en de ouders versterken vanuit een vertrouwensrelatie**. Momenteel zijn er een 40-tal brugfiguren in het

lager onderwijs, 4 in het secundair en er zijn 4 mobiele brugfiguren die op vraag van andere scholen ondersteuning bieden. Eén van hun opdrachten is ouders toeleiden naar relevante organisaties o.a. op vlak van vrijetijd, maar zeker ook op vlak van welzijn.

De infomomenten zijn maar een deel van de communicatie met de ouders. Achteraf kan een brugfiguur de functie hebben om de drempels weg te werken door bijvoorbeeld de ouders te helpen bij de inschrijvingen of doen ze dit zelf doen in plaats van de ouders. De **begeleiding** van de ouders gebeurt dus **individueel**. Deze begeleiding proberen ze zoveel mogelijk te doen tijdens de koffiemomenten als de ouders aanwezig zijn. Leerkrachten kunnen hier ook een rol in spelen. Zij kunnen de kinderen die bijvoorbeeld interesse hebben in een vrijetijdsactiviteit doorverwijzen naar een brugfiguur die dit verder kan opvolgen.

De **drempels** die ouders ervaren zijn:

- *Lange termijn denken* is vaak niet aanwezig: gezinnen komen vaak op het laatste moment vragen of ze zich kunnen inschrijven voor een aanbod in de vakantie. Meestal zijn de plaatsen snel volzet of is het moeilijk om een aanbod te vinden dat aansluit bij de interesse van de ouder. Dit proces vergt op zich ook al veel tijd.
- *Overnachting, bereikbaarheid locaties, jongens en meisjes die samen slapen, eten,...* zijn vaak nog moeilijke thema's bij anderstalige ouders.
- *Het financiële* is ook altijd een moeilijk onderwerp: zelfs het aanbod met korting is voor sommige ouders nog te duur.

Thema 5: Inzetten op ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren in de vakanties

Vorig jaar heeft de Brede School een proefproject opgestart in de Brugse Poort (kampen zonder overnachting) dat succesvol verliep. Dit jaar zullen ze in de **9 Brede School wijken** dit project verderzetten met als doel: de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren verhogen tijdens hun aanbod in de vakanties. Kinderen die op vlak van taal niet sterk zijn, hebben hier de kans om daar op te oefenen door leuke activiteiten te doen met andere kinderen. Deze kinderen hoeven niet enkel anderstalig te zijn, maar kunnen ook Nederlandstalige kinderen zijn die de taal niet zo goed beheersen. Dit project is opgestart omdat kinderen vaak moeilijkheden ervaren om na de zomervakantie weer te beginnen met school en omdat er nood was aan vrijetijdsbesteding in de vakantie. In de voormiddag is er taalondersteuning (**taalkampen**) in samenwerking met Roeland vzw en in de namiddag is er een samenwerking met andere vrijetijdsaanbieders, wijkpartners die **activiteiten** organiseren. De sterkte van dit project is dat de activiteiten in de wijk zelf georganiseerd worden. Meestal is dit op de school: een **vertrouwde omgeving** voor de kinderen. De activiteiten gaan zowel binnen als buiten de school door. Ook de brugfiguren zijn aanwezig, zodat de kinderen een vertrouwenspersoon hebben. Dit project gaat door tijdens begin juli en eind augustus, omdat de kinderen van eind juli tot begin augustus meestal op reis zijn.

Deel 2: Dialoog met de deelnemers

- **Open werkingen** zijn heel belangrijk voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Vooral als dit in de wijk is (zo kunnen kinderen individueel naar het aanbod gaan).
- De **jeugdendienst Oostende** organiseert vakantiewerking voor kinderen tot en met 15jaar: 'Speelcompagnie'. De kinderen moeten een pasje hebben om deel te nemen

aan de activiteit, maar dit kan ook op de dag zelf verkregen worden. Ze proberen het vakantieaanbod zeer divers te houden zodat iedereen iets kan doen in de vakantie. De medewerkster vertelt ook dat wanneer ze wijkgericht werkten, ze meer succes hadden. Ook zij zijn gestopt met de Grabbelpas. Deelnemers moeten 4 euro betalen om deel te kunnen nemen.

- **OCMW Wingene** heeft ook een speelpleinwerking die heel toegankelijk is. Zij willen in de zomer wijkgericht werken in samenwerking met een vrijetijdsdienst.
- **Artforum** heeft een mobiele werking en is er van overtuigd dat burgerinitiatief veel kan doen. Ze zijn ook vaak bezig met kleine projecten om de kwetsbare gezinnen te kunnen bereiken.
- **Sportdienst Oostende:** de deelnemers moeten maar 15 euro betalen om zich te kunnen inschrijven voor een sportkamp. De rest wordt betaald door de stad, maar die 15 euro kan soms ook terugbetaald worden door de mutualiteit. Steeds meer mensen kennen het project ondertussen en er is een grote interesse. Ze werken ook met de UiTPAS die ze willen koppelen aan dit aanbod, maar dit is nog niet gebeurd.
- Helpt het om **plaatsen vrij te houden**?
 - Als er plaatsen vrijgehouden worden voor de kwetsbare groepen, kan er een subsidie verkregen worden.
 - Steunpunt vakantieparticipatie: organisaties zoals IdeeKids, FreeTime,... houden tot in juni plaatsen vrij voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.
 - OCMW Wingene: voor gezinnen is het moeilijk om online in te schrijven, ook betalen met de bankkaart en de registratie uitvoeren is niet gemakkelijk. Het OCMW helpt de gezinnen bij de administratieve zaken (inschrijvingen, inschrijvingsgeld,...) om de gezinnen zo te ondersteunen in plaats van plaatsen vrij te houden. Want zij vinden dat andere gezinnen op die manier ook uitgesloten worden als er enkel plaatsen vrijgehouden worden voor die groepen mensen. Bij hen kunnen ze ook pas vanaf mei inschrijven voor een aanbod.
 - Ingeborg geeft aan dat het traject vaak moeilijker is dan de administratieve zaken. Zij hebben voldoende tijd en ruimte nodig om dit traject met de ouders te kunnen afhandelen. Soms gaan de brugfiguren effectief mee met de ouders, maar dit is niet altijd mogelijk.
 - Het OCMW is in beperkte mate een aanspreekpunt voor vakantieparticipatie. Vrijetijd wordt meestal op de achtergrond geplaatst bij deze gezinnen omdat er prioritaire zaken zijn. Ouders kunnen in Gent per jaar 100 euro krijgen die ze kunnen besteden voor een vrijetijdsactiviteit die ze met hun gezin kunnen doen. Dit is nog voor veel mensen onbekend.
 - Sportdienst Kortrijk houdt plaatsen vrij voor kansengroepen en werkt met de UiTPAS. Het aantal van de voorbehouden plaatsen is afhankelijk van het aanbod. Soms is het ook zo dat ze boven het maximum aantal gaan voor bepaalde activiteiten.

- Ook de Sportdienst Gent houdt plaatsen vrij, maar enkel in de zomervakantie. Dit zal nu het tweede jaar zijn dat ze dit doen, het moet nog wat meer bekend geraken.
- **Inschrijvingen** die starten op zaterdag of die enkel op zaterdag zijn, vormen vaak ook een drempel voor organisaties die op zaterdag gesloten zijn en die werken met kwetsbare groepen. De inschrijvingen voor de zomervakantie beginnen vaak ook veel te vroeg.
- **Brede School:** doorheen het jaar zijn er ook activiteiten tijdens en na schooluren op de school zelf. Ze kiezen er zelf voor om geen brugfiguren in het buitengewoon onderwijs te plaatsen omdat ze dan niet buurtgericht kunnen werken (kinderen komen uit verschillende buurten). Ook is het moeilijk om de ouders in die scholen te bereiken. In het buitengewoon onderwijs zijn er wel maatschappelijke medewerkers aanwezig die de gezinnen kunnen ondersteunen.
- **Kinderen met een beperking** hebben vaak minder kennis over het aanwezige vrijetijdsaanbod en vallen vaak uit de boot. Er is slechts heel weinig specifiek aanbod voor deze kinderen.